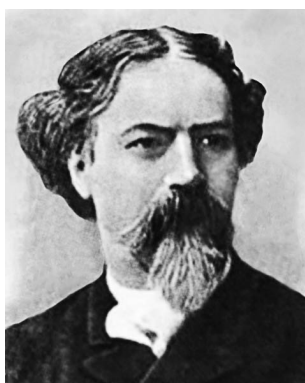

Т. А. Галькевич

Котарбінський Вільгельм

КОТАРБІНСЬКИЙ Вільгельм (Kotarbiński Wilhelm; 30. 11. 1849, містечко Неборув, нині Польща – 04. 09. 1921, Київ) – польський живописець, графік. Акад. С.-Петербур. АМ (1905). Закін. Варшав. художню школу (1871), навч. в Академії св. Луки в Римі (1872–75; майстерня Ф. Подести, золота медаль). Жив у Римі, де відкрив власну майстерню. 1887 із братами *П. Сведомським* та *О. Сведомським* прибув до Києва для участі в розписах собору св. Володимира (1888–94; К. нагородж. орденом Станіслава 2-го ступеня), з якими написав 18 картин та 84 фігури святих, зокрема самостійно створив композиції «Вознесіння», «Преображення Господнє», «Створення світу», розписи плафонів, композиції та ескізи – «Голгофа», «Моління про чашу»; із П. Сведомським – «Тайна вечеря», «Вхід до Єрусалиму», «Розп'яття» і «Суд Пилата». У Києві оздобив інтер'єри будинків М. Терещенка (нині Нац. музей Т. Шевченка – чотири панно на билинні теми на плафоні над сходами) та Б. Ханенка (нині Музей мистецтв ім. Б. та В. Ханенків – 13 панно у «червоній вітальні», живописні панно над дверима, композиції фриза з алегорич. зображеннями 4-х цивілізацій стародав. світу). 1883 брав участь у виконанні розписів храму Святителя Миколи Чудотворця (із П. Сведомським) у м. Радомишль (нині Житомир. обл.), настін. розписів та іконостаса для церкви Олександра Невського (належала Рубежів. колонії на Київщині, знесено 1934). Виконав багато розписів для костелів Білорусі та Польщі. Періодично жив у Києві, у влас. маєтку Кольськ (Мінська губ., нині Білорусь). Давав приватні уроки малювання М. Башкирцевій. Брав участь у діяльності Київ. шахового клубу. Член Комітету зі спорудження пам'ятника Т. Шевченку в Києві (1908). Співзасн. (1893) Товариства київ. художників, учасник його виставок; експонент вернісажів С.-Петербурга, Москви, Львова, Парижа, Берліна, Варшави, Кракова, Познані. Персон. – у С.-Петербурзі (1900), Києві (1907). Автор полотен на

античні, істор., міфол. і реліг. сюжети. Твор. здобуток К. існує в просторі академізму, символізму, модерну. Один із провід. символістів Рос. імперії. Для творчості К. притаманні орієнтація на ідеї краси, досконалості, персоніфікація явищ природи. Від 1890-х рр. у творчості переважають фантастично-містичні сцени (янголи, вампіри, символи смерті, духи природ. сил та ін. містичні істоти). Вид-во «Рассвет» (Київ) видало серію листівок із репродукціями К. Окремі полотна зберігаються у Київ. музеї рос. мистецтва, Музеї історії міста Києва, Донец. і Сум. ХМ, ДТГ (Москва), ДРМ (С.-Петербург).

Фотоілюстрації

Основні твори

живопис – «Воскресіння юнака з Наїн» (1879), «Прометей та Вулкан» (1881), «Жертва» (кін. 1880-х – 1-а пол. 1890-х рр.), «Вечірня зірка» (1900), «Квітка на могилі самогубця», «Адажіо», «Стрільба з лука», «На вечірній терасі», «Елегія», «Біля жертовника», «Цілунок хвилі», «Туман Нілу», «Дівчина серед мальв», «Дві дівчини», «Ангел. Містичний сюжет», «Берег», «Лепта удови», «Моління про чашу», «Жінка з глеком», «Жінка з голубами», «Дівчина і янгол», «Місячна соната», «Мучениця», «Сцена із римського життя», «Київ – Польщі», «Оргія» (золота медаль Міжнар. виставки у Львові), «Бій кентаврів з амазонками», «Жертва Нілу», «Е. Прахова» (усі – поч. 20 ст.), «Ангел на полі битви» (1914).

Рекомендована література

1. Прахов М. Сторінки минулого: Нариси-спогади про художників. К., 1958;
2. Галькевич Т. А. Нові сторінки до творчої біографії В. О. Котарбінського // Укр. біографістика: Зб. наук. пр. К., 2005. Вип. 3;
3. Савицька Л. Геній, котрий знав, що робить. Про Вільгельма Котарбінського (1849–1921) та його заслуги в європеїзації українського мистецтва // Музей. провулок. 2009. № 1(12); Вільгельм Олександрович Котарбінський: Каталог виставки. К., 2010;
4. Дроботюк М. Вільгельм Котарбінський у Києві // ОМ. 2011. № 3–4.

Бібліографічний опис:

Котарбінський Вільгельм / Т. А. Галькевич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).